

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تاریخ فلسفه

فصلنامه «علمی» انجمن تاریخ فلسفه

سال پانزدهم، شماره چهارم، بهار ۱۴۰۴ [پیاپی ۶۰]

ناشر: بنیاد حکمت اسلامی صدرا

صاحب امتیاز: انجمن علمی تاریخ فلسفه

سردبیر: دکتر حسین کلباسی اشتری

مدیر مسئول: آیت‌الله سید‌محمد خامنه‌ای

ویراستار انگلیسی: دکتر علی نقی باقرشاهی

مترجم انگلیسی: دکتر رؤیا خوبی

اعضای هیئت تحریریه:

قاسم پورحسن درزی، دانشیار فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی
عبدالرزاق حسامی‌فر، استاد فلسفه دانشگاه بین‌المللی امام خمینی
نصرالله حکمت، استاد فلسفه دانشگاه شهید بهشتی
رضا داوری اردکانی، استاد فلسفه دانشگاه تهران
محمدتقی راشد محصل، استاد فرهنگ و زبانهای باستانی پژوهشگاه علوم انسانی و
مطالعات فرهنگی
احمد فرامرز قراملکی، استاد فلسفه دانشگاه تهران
سحر کاوندی، استاد فلسفه دانشگاه زنجان
علی کرباسی‌زاده اصفهانی، دانشیار فلسفه دانشگاه اصفهان
حسین کلباسی اشتری، استاد فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی
سید‌مصطفی محقق داماد، استاد حقوق دانشگاه شهید بهشتی

نشانی: تهران، بزرگراه شهید سلیمانی، رویرویی مصلای بزرگ تهران، مجتمع امام خمینی(ره)، ساختمان شماره ۱۲۵۰.

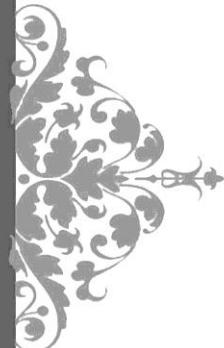
صندوق پستی: ۸۹۱۹ - ۰۶۹۱۹ - ۱۵۸۷۵ - تلفن پیگیری مقالات: ۸۸۱۵۳۳۲۱ - تلفن اشتراک و فروش: ۸۸۱۵۳۵۹۴

تلفن مرکز تدوین تاریخ فلسفه: ۸۸۱۵۳۴۹۴ - نمبر: ۸۸۴۹۳۸۰۳

www.hop.mullasadra.org Email: SIPRIn@mullasadra.org; mullasadra1401@gmail.com

شاپا نسخه چاپی: ۹۵۸۹ - ۰۰۰۲ - ۰۵۱۶ - ۰۵۱۶ - ۰۲۶۷۶ - چاپخانه: فروهر

بر اساس ارزیابی کمیسیون نشریات علمی کشور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فصلنامه تاریخ فلسفه دارای «درجه علمی» سطح «ب» است. این فصلنامه در پایگاه‌های ISC, Philosopher's Index, noormags و magiran نمایه می‌شود.

یادداشت سردبیر ۳
وَاكَاوِيْ مَفْهُوم «پسوند» از عَهْدِ عَتِيق عَبْرَانِي تا سَقْرَاطِيَّان ۵
محمد حسین فانیان ۵
سیبر و سلوک عرفانی در سنت و دانته و مذهب کاتولیک با تکیه بر کتاب آنبویده و ویوگه چودامنی شانکاره و سفر روح بسوسی خدا/ بوناوتورا حمید خسروانی، رسول رسولی پور ۲۷
مقایسه ثابتات از لیه و اعیان ثابته با تکیه بر دیدگاه قانونی و ملاصدرا رسول پاداش پور، سید محمد موسوی بایگی ۵۱
ورای دوگانگی: بررسی تمایز خالق و مخلوق نزد ابن ترکه و جورданو برونو ابراهیم رنجبر ۸۱
تبیین مشکلات راسل در موضوع عبارتهای دلالتگر براساس مباحث فیلسوفان مسلمان جحث‌الله عسکری‌زاده ۱۰۵
فضیلت عدالت در نظریه اخلاق توماس آکوئینی حسن مجیدی ۱۲۷
نقش علم، توحید و عبادت در استكمال نفس از منظر سید حیدر آملی مهدی صفائی اصل، محمد حسین اردستانی‌زاده ۱۴۹

۲

اسکن کنید

راهنمای تنظیم و ارسال مقاله برای
فصلنامه تاریخ فلسفه را در پایگاه
hop.mullasadra.org ملاحظه فرمایید.

سال ۱۵، شماره ۴
بهار ۱۴۰۴

یادداشت سردبیر

تاریخ را امروز و اکنون میسازند و فردا و پس فردا مینویسند. امروز از احوالات و فرجام اقوام و ملت‌های گذشته خبر میگیریم و اغلب بدانچه بر بشر از جنگها و نزاعها و خونریزیها گذشته است، متأثر شده، افسوس میخوریم و در دل و بزبان از متجاوز و ستمگر بیزاری میجوئیم. بیشک وجدان نوع بشر در هر زمان نیز به چنین رویدادهایی واکنش نشان داده و به انحصار مختلف از عاملان و مbasران ستم و ستمگری و قتل و تجاوز برائت جسته است. اما امروز و در جهان کنونی با صحنه‌هایی بیسابقه از ستم و خونریزی و بدتر از آن، سکوت و خاموشی وجدانهایی که در گذشته دست کم از خود نشانی بروز میدادند، مواجهیم. بیش از شصت هزار نفر از ساکنان غزه، از زن و مرد و کودک بیدفاع، در برابر پلیدترین رژیم متجاوز در دوران معاصر، نه قتل عام، بلکه به نسل کشی، آنهم با خشنترین صورت ممکن، دچار شده‌اند و در مقابل، سکوتی بیسابقه را نه تنها از سوی مجتمع حقوقی بیخاصیت و خنثی، بلکه از جانب صاحبان قلم و روشنفکران و دانشگاهیان و هنرمندان پر سر و صدا شاهدیم؛ همانهایی که برای تلف شدن جمعیتی از آبزیان و پرندگان و حشرات و تخریب محیط زیست و مانند آن اطلاعیه میدهند و به جمع‌آوری امضاء و گردهمایی و اعتصاب و کمپین و مانند آن، دست میزنند و در دنیای رسانه نیز از هیچ کوششی فروگذار نمیکنند. براستی چه شده است که دولتی غاصب با سابقه‌یی سراسر قتل و خشونت و ترور و تجاوز و آتش‌افروزی و حتی تعقیب کیفری سرکردهٔ صهیونیستها در دیوان کیفری لاهه، با واکنش همین جمعیت پُر سر و صدای روشنفکران و

۳

سال ۱۵، شماره ۴
بهار ۱۴۰۴
صفحات ۳-۴

DOI: 20.1001.1.20089589.1404.15.4.8.5

هنرمندان و شخصیتها و دریافت‌کنندگان جوايز بین‌المللی مواجه نشده، با گستاخی تمام به جنایات کم‌نظیر خود ادامه میدهد و از این رسواتر، از حمایت تمام‌عیار آمریکا و برخی از اروپاییان مدعی انسان‌دوستی هم برخوردار است!!؟ کدام چشم و کدام وجودان سلیم میتواند جنایت اخیر رژیم پلید صهیونیستی علیه ملت بافرهنگ ایران را نادیده بگیرد و در برابر این توحش مدرن، با مبادرت عملی و همه‌جانبه دنیای مدعی تمدن و فرهنگ و اروپای خوار شده در مقابل استبداد امریکا سکوت اختیار کند؟

سرشت این توحش و فاجعه مدرن بر اهالی فلسفه بیش از دیگر اهالی علم و دانشمندان جهان روشن است؛ از آنرو که به فرجام آرمانشهر عصر ترقی و دوران روشنگری و شعارهای منورالفکران و بن‌بست نسخه‌های خودساخته بشر، کاملاً وقوف دارند. با این وقوف و آگاهی است که نوشه‌ها و بیانات اهل فلسفه در قالب کتاب و مقاله و مصاحبه و یادداشت و مانند آن، در راستای تنویر اذهان مخاطبان و التفات به ریشه‌ها و شناساندن زمینه‌های فاجعه امروز برآمده از غرب اهمیتی دوچندان می‌یابد. حکایت امروز این صحنه‌ها و سکوت‌ها فراموش نخواهد شد و البته به‌اقضای قانون برگرفته از سنت الهی، پیروزی و افتخار نصیب ملت‌های مظلوم و شکست و ذلت و رسوای از آن متجاوزان و فرعونیان این زمان خواهد شد.

سردبیر

۴